

(Weightage 4 for each 4x2=8)

V

। कव्यशास्त्रे - 'अत्र अलंकारः' (CS)

। कव्यशास्त्रे - 'अत्र अलंकारः' (SI)

। कव्यशास्त्रे - 'अत्र अलंकारः' (SS)

। कव्यशास्त्रे - 'अत्र अलंकारः' (CS)

(Weightage 4 for each 4x2=8)

IV

। कव्यशास्त्रे - 'अत्र अलंकारः' (CS)

। कव्यशास्त्रे

। कव्यशास्त्रे - 'अत्र अलंकारः' (CS)

Reg. No. : .....

Name : .....

V Semester B.A. Degree (CCSS – Reg./Supple./Improv.)

Examination, November 2015

Core Course in Sanskrit

5B10 SKT : POETICS

Texts : 1) Kuvalayananda of Appayadikshita – Selected Alankaras
Poornopama, Rupakam, Utpreksha, Apahnuti, Atisayokti,
Swabhavokti, Deepakam, Drshtanta, Arthantaranyasa, Samasokti,
Aprastuta prasamsa, Tulyayogita, Vyatireka, Kavyalingam
2) Kavyaprakasa of Mammata : Chapters 1, 2, 3 and 4 upto
Rasacharcha

Time : 3 Hours

Max. Weightage : 32

सूचना : सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषयैव समाधेयाः, देवनागरीलिपिरूपयोक्तव्या।

- I. कोष्ठात् समीचीनमुत्तरं चित्वा लिखत। (Weightage 1 for each set 1x2=2)
1. a) विषयस्य विषय्य भेदताद्रूप्यरञ्जनं _____ भवती।
(उपमा, उत्प्रेक्षा, रूपकं)
  - b) सङ्कुचलि सरोजानि स्वैरिणीवदनानि च - अत्र अलंकारः कः ?
(तुल्ययोगिता, अप्रस्तुतप्रशंसा, समासोक्तिः)
  - c) उपमानोपमेययोः विशेषश्चेत् अलङ्कारः कः ?
(स्वभावोक्तिः, काव्यलिङ्गम्, व्यतिरेकः)
  - d) अपहृत्यलङ्कारः कति विधः ?
(षड्विधः, पञ्चविधः, अष्टविधः)
  - 2) a) रससूत्रं कस्मिन् ग्रन्थे भवती ?
(नाट्य शास्त्रे, दशरूपके, काव्यप्रकाशे)
  - b) साक्षात्सङ्केतितं योऽर्थमभिधत्ते सः _____
(व्यञ्जकः, वाचकः, लाक्षजिकः)

c) अधोनिर्दिष्टेषु उपादानलक्षणायाः उदाहरणं किम् ?

(कुन्ताः प्रविशन्ति, आयुर्धृतं, गौर्वाहीकः)

d) गङ्गायां घोषः इत्यत्र अभिधा न भवति-कुतः ?

(समयाभावात्, व्यञ्जनाभावात्, लक्षणाभावात्)

II. द्वयोः उत्तरं लिखत. (Weightage 1 for each 1x2=2)

3) दीपकालङ्कारस्य लक्षणं किम् ?

4) अर्थन्तरन्यास काव्यलिङ्गयोः भेदं निर्दिशत।

5) रूपकरूपकातिशयोक्तयोः भेदं निर्दिशत।

III. वाक्येन वाक्याभ्यां वा चतुर्णामुत्तरं लिखत। (Weightage 1 for each 1x4=4)

6) काव्यप्रकाशोक्तरीत्या काव्यभेदान् निर्दिशत।

7) मम्मटमते काव्यप्रयोजनानि कानि ?

8) उपाधेः द्वैविध्यं विवृणुत।

9) अविवक्षितवाच्यध्वनेः भेदाः के ?

10) शब्दार्थस्यानवच्छेदे विशेषस्मृति हेतवः के ?

11) लक्षणलक्षणां लक्षयत।

IV. षण्णां लघुटिप्पणीः लिखत। (Weightage 2 for each 2x6=12)

12) काव्यलक्षणम्

13) व्यञ्जनाभेदाः

14) अनुमितिवादः

15) शुद्धा लक्षणा

16) गुणीभूतव्यङ्ग्यं

17) सारोपा लक्षणा

18) विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिः

19) काव्यविभागाः।

V. द्वे उत्तरयत।

(Weightage 4 for each 4x2=8)

20) 'स्थायीभावो रसः स्मृतः' - समग्रं व्याख्यात।

21) रससूत्रव्याख्यानं पूर्वाचार्यमतनिरासपूर्वकं अभिनवगुप्तमतं उपपादयत।

22) लक्षणां लक्षयित्वा तद्वेदान् विशदयत।

23) ध्वनिप्रभेदान् मम्मटोक्तदिशा विवृणुत।

VI. उपन्यस्यत।

(Weightage 4 for each 4x1=4)

अतिशयोक्तिं सलक्षणं सप्रभेदं सोदाहरणं विवृणुत।

अथवा

अपह्नुतेः लक्षणमुक्त्वा भेदोहरणानि विवृणुत।